

TEACHER CHARACTERISTICS RELEVANT TO RURAL DEVELOPMENT AS PERCEIVED
BY THE TAMBOL COUNCIL IN
UBON RATCHATHANI TEACHERS' COLLEGE RESPONSIBLE AREA

Mr. Anusak Ketusiri

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

007898

i 18202735

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาบทบาทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ
สภาพำบล ในเขตรับผิดชอบของวิทยาลัยครูอุบลราชธานี

โดย

นายอนุศักดิ์ เกตุลิริ

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ คร.นิพนธ์ ไทยพานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ คร.สุประคิษฐ์ นุนนาค) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

*
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(อาจารย์ คร.สนานจิตร สุคนชทรัพย์) ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.สังข์ อุทรานันท์) กรรมการ

.....
(อาจารย์ คร.นิพนธ์ ไทยพานิช) กรรมการ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ
สภาตำบล ในเขตรับผิดชอบของวิทยาลัยครูอุบลราชธานี

ชื่อนิสิต นายอนุศักดิ์ เกตุศิริ

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2526

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ในความคิดเห็นของประธาน
กรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขาธิการสภาตำบล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และ
เลขาธิการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท

สมมุติฐานของการวิจัย

ประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขาธิการสภาตำบล มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ประธานกรรมการสภาตำบล
พัฒนาการ และเลขาธิการสภาตำบล ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีและเขตจังหวัด

ยโสธร ในปี พ.ศ. 2526 สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบธรรมชา จากกลุ่มประธานกรรมการสภาตำบล 166 คน จากจำนวนทั้งหมด 282 คน กลุ่มพัฒนากร 144 คน จากจำนวนทั้งหมด 226 คน และเลขานุการสภาตำบล 166 คน จากจำนวน ทั้งหมด 282 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 476 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด ประกอบด้วยคำถามแบบ ตรวจสอบรายการ (check-list) และมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ผู้วิจัย ส่งแบบสอบถามออกไปทั้งหมด 476 ชุด ได้รับคืน 422 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.65

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS คำนวณค่าร้อยละ และ ไค-สแควร์

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ โดยไค-สแควร์ร้อยละ

4.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท วิเคราะห์ โดยไค-สแควร์ร้อยละ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และ เลขานุการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท โดยทดสอบค่าไค-สแควร์ ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท สรุปได้ว่า ประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูควรจะมีลักษณะที่เอื้อต่อ

การพัฒนาชนบทในด้านความรู้ ความเป็นผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ และ ความอดทน อยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านความเชื่อมั่นในตนเองและด้านการบำรุงรักษา สุขภาพอนามัย ประชาชนกรรมการสภาตำบลและเลขาธิการสภาตำบล มีความคิดเห็นว่า ครูควรมีลักษณะนี้ในระดับมากที่สุด ส่วนพัฒนากรมีความคิดเห็นว่า ครูควรมีลักษณะเหล่านี้ ในระดับมาก สำหรับในด้านการยอมรับวิทยาการใหม่ ประชาชนกรรมการสภาตำบลและ พัฒนากร มีความคิดเห็นว่า ครูควรมีลักษณะนี้มาก ส่วนเลขาธิการสภาตำบลมีความคิดเห็นว่าครูควรมีลักษณะเหล่านี้มากที่สุด

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกรรมการสภาตำบล พัฒนากร และ เลขาธิการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท พบว่า ประชาชน กรรมการสภาตำบล พัฒนากร และเลขาธิการสภาตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะ ของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้านความรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะของครูที่เอื้อต่อการ พัฒนาชนบทในด้านความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง มนุษยสัมพันธ์ ความซื่อตรงต่อ หน้าที่ การยอมรับวิทยาการใหม่ ความอดทน การบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย ประชาชน กรรมการสภาตำบล พัฒนากร และเลขาธิการสภาตำบล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5

Thesis Title Teacher Characteristics Relevant to Rural
Development as Perceived by the Tambol Council
in Ubon Ratchathani Teachers' College Responsible
Area.

Student Name Mr. Anusak Ketusiri

Thesis Advisor Nibondh Thaipanich, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1983

Purposes of Study

1. To study teacher characteristics relevant to rural development as perceived by the chairman of Tambol council, the community development worker and the secretary of Tambol council.
2. To compare the opinions of the chairman of Tambol council, the community development worker and the secretary of Tambol council relating to teacher characteristics relevant to rural development.

Hypothesis

The opinions of the chairman of Tambol council, the community development worker and the secretary of Tambol council relating to teacher characteristics relevant to rural development are different.

Procedures

1. The samples used in this study were composed of three groups : the chairman of Tambol council, the community development worker and the secretary of Tambol council who worked in Ubon Ratchathani and Yasothorn in 1983. Four hundred and seventy-six subjects were randomized : 166 out of the 282 chairman of Tambol council, 144 out of the 266 community development worker and 166 out of the 282 secretary of Tambol council were used as the samples of the study.

2. A questionnaire was used to collect the data. The questionnaire is composed of two parts : the first part is a type of check-list and the second is rating scale.

3. Data collection was undertaken both by mail and by the reseacher. Four hundred and seventy-six capies of questionnaire were sent out and 422 or 88.65 percent were returned.

4. The SPSS program was used in data analysis. Percentage was used to analize the sample status (part one) and Chi-square was applied for the comparison of opinions of the chairman of Tambol council, the community development worker and the secretary of Tambol Council.

Conclusion

1. The findings relating to the teacher characteristics relevant to rural development could be concluded that the

characteristics which were perceived as highly relevant by the majority of all groups were those of knowledge, leadership, human relationship, honesty and patience. As for self-confidence and health care, the chairman of Tambol council and the secretary of Tambol council perceived as highly relevant while the community development worker perceived as "high". And for modern technology acceptance the chairman of Tambol council and the Community development worker perceived as "high" while the secretary of Tambol council as "very high".

2. The chairman of Tambol council, the community development worker, and the secretary of Tambol council did not differently perceive the knowledge characteristic of teachers relevant to rural development, but they differently perceived leadership, self-confidence, human relationship, honesty, modern technology acceptance, patience, and health care characteristics. This difference was found to be significant at .05 of confidence, hence the hypothesis was retained.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ก็ด้วยความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากอาจารย์ที่ปรึกษา
 อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และช่วยแก้ปัญหาด้วย
 ความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง อาจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ดร.สงัด อุทรานันท์ ได้กรุณาให้คำแนะนำในการเขียนโครงร่างการวิจัย คุณเกษม นาครัตน์
 รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ อาจารย์ ดร.ทองคุณ หงส์พันธ์ อาจารย์
 ดร.ณรงค์ จริยวิธานนท์ อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์เสีหอน เพ็ชรทอง
 และ คุณบุญรอด จันทร์สมวงศ์ ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถามในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ และ
 อาจารย์ ดร.มิลินทร์ สำเภเงิน ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการใช้สถิติและการ
 วิเคราะห์ข้อมูล จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนากร และเลขาธิการ
 สภาตำบล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดยโสธร ที่กรุณาตอบแบบสอบถามอันเป็นส่วน
 หนึ่งที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จผล และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตสาขาวิชาบัณฑิตศึกษาและทันตแพทย์
 สตรีทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์มณี หึงโต อาจารย์มณีรัตน์ ฉัตรอุทัย อาจารย์
 วนิกา เลิศกมลกาญจน์ อาจารย์รสริน เลิศสมบูรณ์ อาจารย์บุญเจือ ทองประวัน และ
 อาจารย์สมาน อัสวภูมิ ที่ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อนุศักดิ์ เกตุศิริ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมุติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของการพัฒนาชุมชน	10
ชนิดของชุมชน	11
ความสำคัญของการพัฒนาชุมชน	12
ประเภทของโครงการการพัฒนาชุมชน	12
การพัฒนาชุมชนในปัจจุบัน	13

บท

หน้า

	งานพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ	17
	วิทยาลัยครูอุบลราชธานีกับโครงการพัฒนาชนบท	20
	บทบาทของครูกับการพัฒนาชนบท	22
	ลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท	24
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	36
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	36
	สมมุติฐานของการวิจัย	36
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	36
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
	การสร้างแบบสอบถาม	38
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	42
4	การวิเคราะห์ข้อมูล	44
	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
	ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท	52
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	108
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	108
	สมมุติฐานของการวิจัย	108
	วิธีดำเนินการวิจัย	108
	สรุปผลการวิจัย	110
	อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	112

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	124
ประวัติผู้เขียน	138

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงรายละเอียดของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากร	38
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	42
3 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	45
4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	46
5 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง	47
6 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามชั้นของอำเภอ	48
7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนปีที่ทำงานในตำแหน่ง	49
8 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา	50
9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขาธิการ สภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้านความรู้ ..	52
10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการและเลขาธิการ สภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้านความเป็นผู้นำ	59
11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และ เลขาธิการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้าน มนุษยสัมพันธ์	66
12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และ เลขาธิการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้าน ความเชื่อมั่นในตนเอง	73

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และ เลขาธิการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ในด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่ 80
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และ เลขาธิการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ในด้านการยอมรับวิทยาการใหม่ 87
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และ เลขาธิการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ในด้านความอดทน 94
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และ เลขาธิการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ในด้านการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย 101

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย